

Raport z badania „Badanie w Dniu bez Samochodu – 21.09.2018 r.”

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2018

Zamawiający:

Zarząd Transportu
Miejskiego
w Poznaniu

Ul. Matejki 59

60-770 Poznań

Wykonawca:

Danae

Spółka z o.o.

Ul. Szarotki 10 lok.16

02-609 Warszawa

Poznań, 2018

SPIS TREŚCI

1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE PROJEKTU.....	4
2. PREZENTACJA WYNIKÓW BADANIA.....	6
2.1. Charakterystyka respondentów	6
2.2. Tydzień zrównoważonego transportu i dzień bez samochodu	8
2.3. Badanie satysfakcji Klienta ZTM w Poznaniu	13
5. PODSUMOWANIE	17
6. SPIS WYKRESÓW	18

1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE PROJEKTU

Niniejszy raport przedstawia wyniki badania klientów korzystających z transportu publicznego w Poznaniu, które przeprowadzone zostało 21 września 2018 roku podczas **Dnia Bez Samochodu** - międzynarodowej kampanii, która ma na celu promocję postaw proekologicznych. W ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu 2018 na liniach organizowanych przez ZTM Poznań w tym dniu można było za darmo skorzystać z transportu publicznego, organizowanego przez ZTM na podstawie ważnego dowodu rejestracyjnego samochodu.

W **rozdziale I** zaprezentowano kluczowe założenia metodologiczne realizowanego projektu badawczego.

W **rozdziale II** analizie poddano wyniki uzyskane w ramach przeprowadzonego badania.

W **rozdziale III** przedstawiono podsumowanie wyników badania.

W ramach przeprowadzonego pomiaru zastosowano następującą technikę badawczą:

Badanie TAPI – wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu tabletu w trakcie bezpośredniego spotkania z respondentem na przystankach/dworcach komunikacji miejskiej.

Wywiady realizowane były przez ankierów podczas bezpośrednich spotkań z respondentami na terenie węzłów transportowych (dworców, pętli i przystanków). W ramach badania przeprowadzono **620 wywiadów z klientami ZTM w Poznaniu**. Grupę docelową zrealizowanego projektu badawczego opartego na realizacji wywiadów osobistych w przestrzeni publicznej stanowili pasażerowie komunikacji publicznej z Poznania, w tym: uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci, osoby pracujące, emeryci i renciści, jak również osoby przyjezdne w celach biznesowych lub turystycznych.

Badanie zostało zrealizowane w następujących lokalizacjach:

Lp.	Przystanek lub węzeł transportu publicznego	Liczba ankietowanych
1.	Dworzec Sobieskiego	32
2.	Dworzec Śródka	30
3.	Dworzec Rataje	30
4.	Dworzec Górczyn	32
5.	Dworzec Dębiec	30
6.	Dworzec Starołęka	30
7.	Dworzec Junikowo	32
8.	Pętla Ogrody	35
9.	Ulica Półwiejska	30

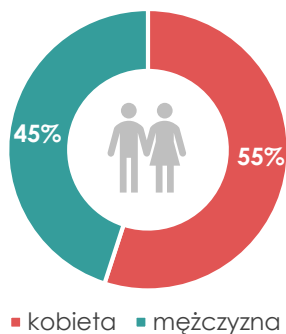
10.	Rynek Łazarski	30
11.	Most Teatralny	30
12.	Stary Rynek	30
13.	Plac Wolności	30
14.	Rynek Jeżycki	35
15.	Przystanki Osiedle Lecha	30
16.	Plac Wolności	30
17.	Przystanki Głogowska/Hetmańska	33
18.	Plac Cyryła Ratajskiego	30
19.	Plac Wiosny Ludów	31
20.	Przystanki Wrocławska	30
RAZEM		620

2. PREZENTACJA WYNIKÓW BADANIA

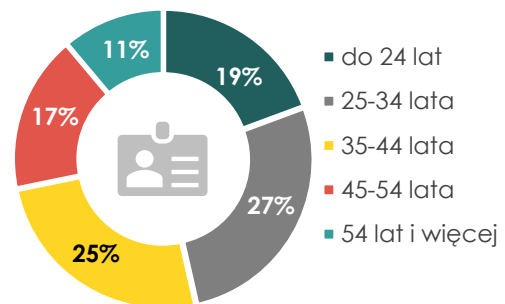
2.1. Charakterystyka respondentów

W badaniu TAPI udział wzięto łącznie **620 respondentów**, z czego ponad połowę stanowiły kobiety (55%). Najliczniejszą grupą respondentów, były osoby, których wiek mieści się w przedziale 25-34 lata (27%). Co czwarty respondent był w wieku 35-44 lata. Osoby z przedziału 45-54 lata stanowiły 17% badanych, o 2 p.p. więcej osób odnotowano z przedziału do 24 lat (19%). Najmniej liczną grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 54 lat i więcej (11%). Niemalże wszyscy badani (99%) posiadali obywatelstwo polskie, czterech respondentów było pochodzenia ukraińskiego, a jeden indyjskiego.

Wykres 1. Płeć respondentów

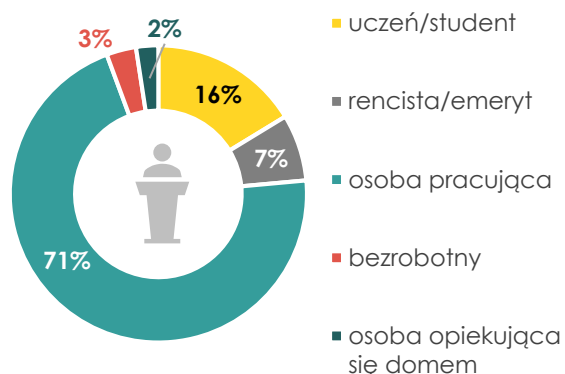
Wykres 2. Wiek respondentów

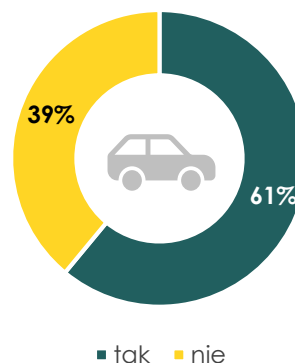
Podstawa: wszyscy respondenci, N=620

Siedmiu na dziesięciu respondentów, którzy brali udział w badaniu było osobami pracującymi. Kolejną grupą społeczną pod względem wielkości udziału w badaniu byli uczniowie oraz studenci (16%). Najmniej reprezentowanymi grupami byli emeryci i renciści (7%), bezrobotni (3%) i osoby opiekujące się domem (2%). Badani, zapytani o posiadanie samochodu, odpowiedzieli twierdząco w 61%.

Wykres 3. Sytuacja zawodowa respondentów

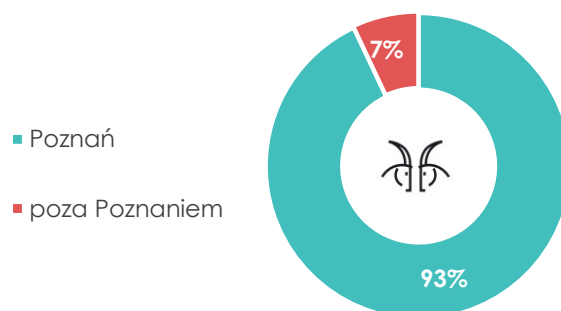
Wykres 4. Posiadanie samochodu

Podstawa: wszyscy respondenci, N=620

93% respondentów biorących udział w badaniu wskazało Poznań jako miejsce zamieszkania.

Wykres 5. Miejsce zamieszkania

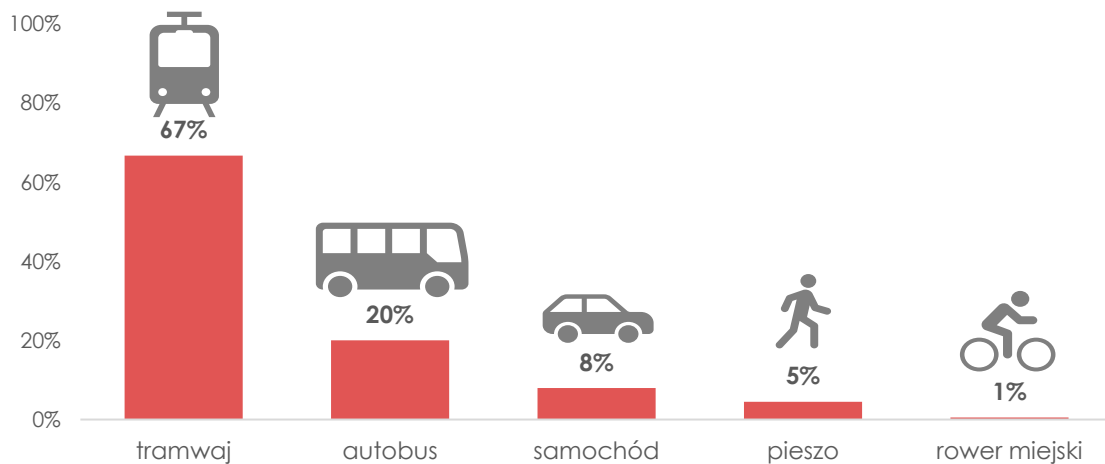

Podstawa: wszyscy respondenci, N=620

2.2. Tydzień zrównoważonego transportu i dzień bez samochodu

Respondenci biorący udział w badaniu w zdecydowanej większości (67%) poruszali się tramwajem w dniu 21.09.2018. Co piąty respondent skorzystał z autobusu. Jedynie 8% respondentów poruszało się w tym dniu samochodem. Najmniej osób chodziło w tym dniu pieszo do swojego miejsca docelowego (5%) oraz korzystało z roweru miejskiego (1%). W związku z tym, że poniższe pytanie było pytaniem wielokrotnego wyboru, wyniki nie sumują się do 100%.

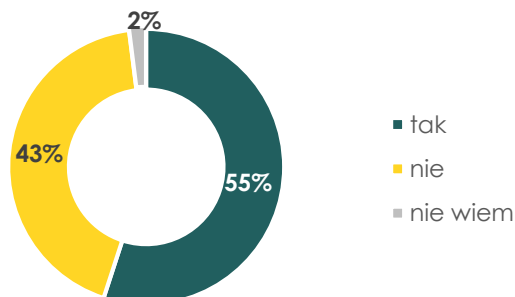
Wykres 6. Środek transportu, z którego korzystał respondent 21.09.2018 roku (pytanie wielokrotnego wyboru)

Podstawa: wszyscy respondenci, N=620

Ponad połowa (55%) respondentów zapytanych o to, czy słyszeli o Dniu Bez Samochodu organizowanym przez Miasto Poznań odpowiedziała twierdząco, natomiast 43% stwierdziło, że nie słyszało o tym wydarzeniu. Biorąc pod uwagę lata wcześniejsze, jest to spadek o 24 p.p. w stosunku do roku ubiegłego i 18 p.p. w stosunku do roku 2016.

Wykres 7. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o Dniu Bez Samochodu organizowanym przez Miasto Poznań w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu?¹

Podstawa: wszyscy respondenci, N=620

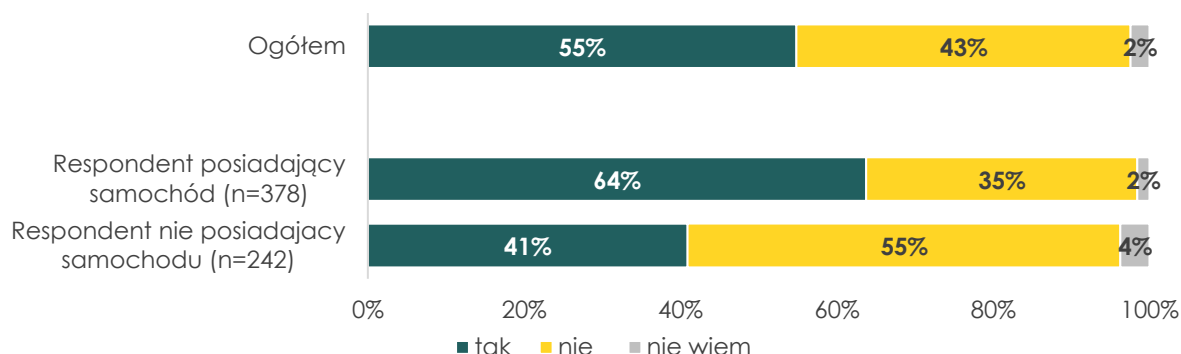
¹ Ze względu na zmiany w kafeterii nie ma możliwości porównania wyników do poprzednich lat.

O Dniu Bez Samochodu częściej słyszały osoby, które ten samochód posiadają - 64% względem 55% osób nieposiadających samochodu.

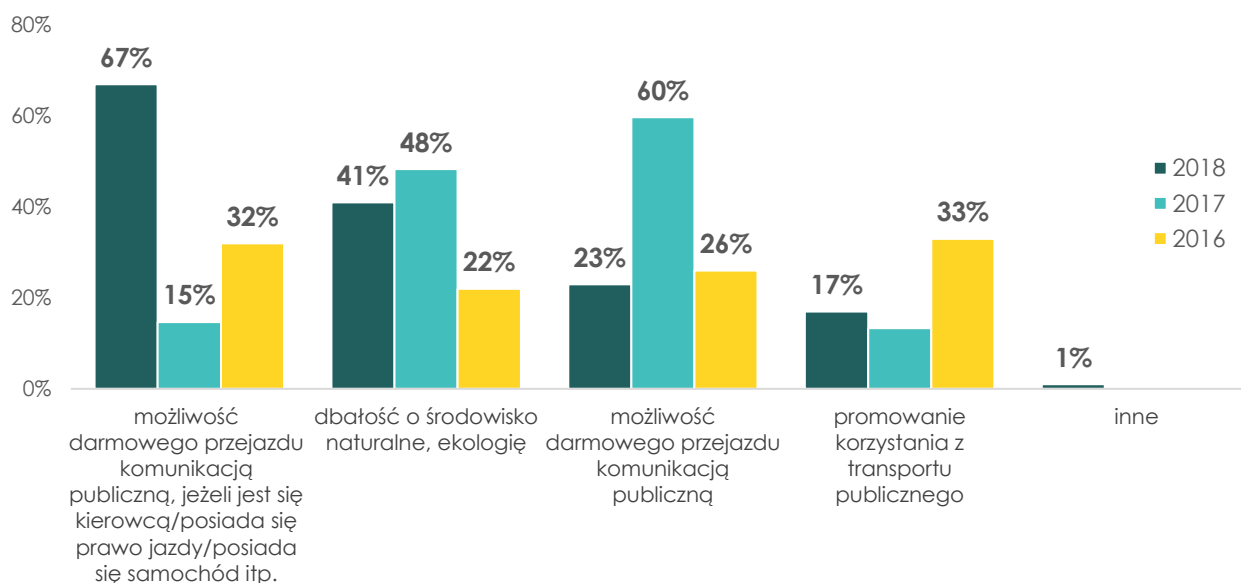
Wykres 8. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o Dniu Bez Samochodu organizowanym przez Miasto Poznań w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu? (FILTR - posiadanie samochodu)

Podstawa: wszyscy respondenci, N=620

Na pytanie z czym kojarzy się Dzień Bez Samochodu odpowiadali respondenci, którzy wcześniej słyszeli o tej inicjatywie. Wśród nich najwięcej osób (67%) odpowiedziało, że kojarzy im się on z możliwością darmowego przejazdu komunikacją publiczną, jeżeli jest się kierowcą/ posiada się prawo jazdy lub posiada się samochód. Jest to znaczny wzrost w porównaniu z latami ubiegłymi. Blisko 4 na 10 osób (41%) utożsamia to wydarzenie z dbałością o środowisko naturalne. Możliwość darmowego przejazdu komunikacją publiczną została wybrana w 23% przypadków, a promowanie korzystania z transportu publicznego w 17%. W związku z tym, że poniższe pytanie było pytaniem wielokrotnego wyboru, wyniki nie sumują się do 100%.

Wykres 9. Z czym kojarzy się Panu/i Dzień Bez Samochodu? (pytanie wielokrotnego wyboru)

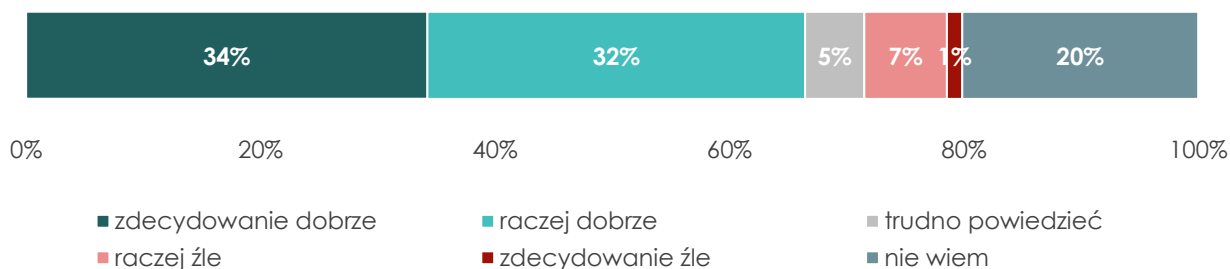

Podstawa: respondenci, którzy wcześniej słyszeli o Dniu Bez Samochodu, N=340

Zdecydowana większość respondentów ocenia inicjatywę Dzień Bez Samochodu pozytywnie. W roku bieżącym jest to 66% badanych. Negatywnie wypowiedziało 8% badanych. Aż 25% respondentów nie posiadało swojego zdania na ten temat.

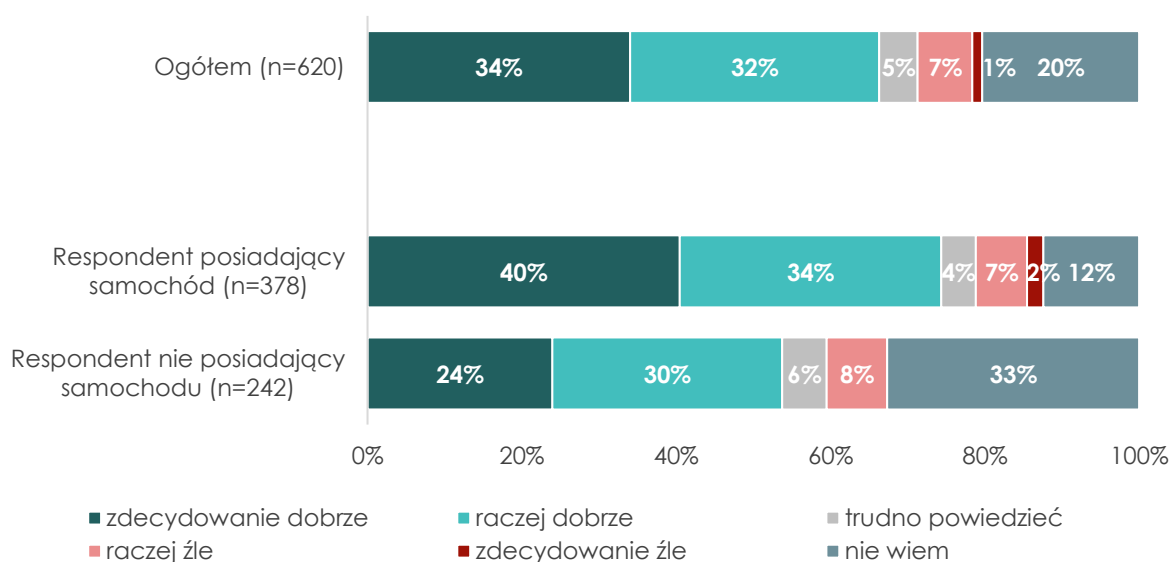
Wykres 10. W ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu 2018 na liniach organizowanych przez ZTM Poznań w dniu 21 września 2018r. można za darmo korzystać z transportu publicznego, organizowanego przez ZTM na podstawie ważnego dowodu rejestracyjnego samochodu. Jeden ważny dowód rejestracyjny auta upoważnia do darmowego przejazdu jedną osobę. Jak ocenia Pani/Pan tę inicjatywę?²

Podstawa: wszyscy respondenci, N=620

Dodatkowo, inicjatywa Dnia Bez Samochodu jest lepiej oceniana przez posiadaczy samochodu. Blisko 34% wskazało odpowiedź raczej dobrze, a 40% zdecydowanie dobrze oceniło to wydarzenie.

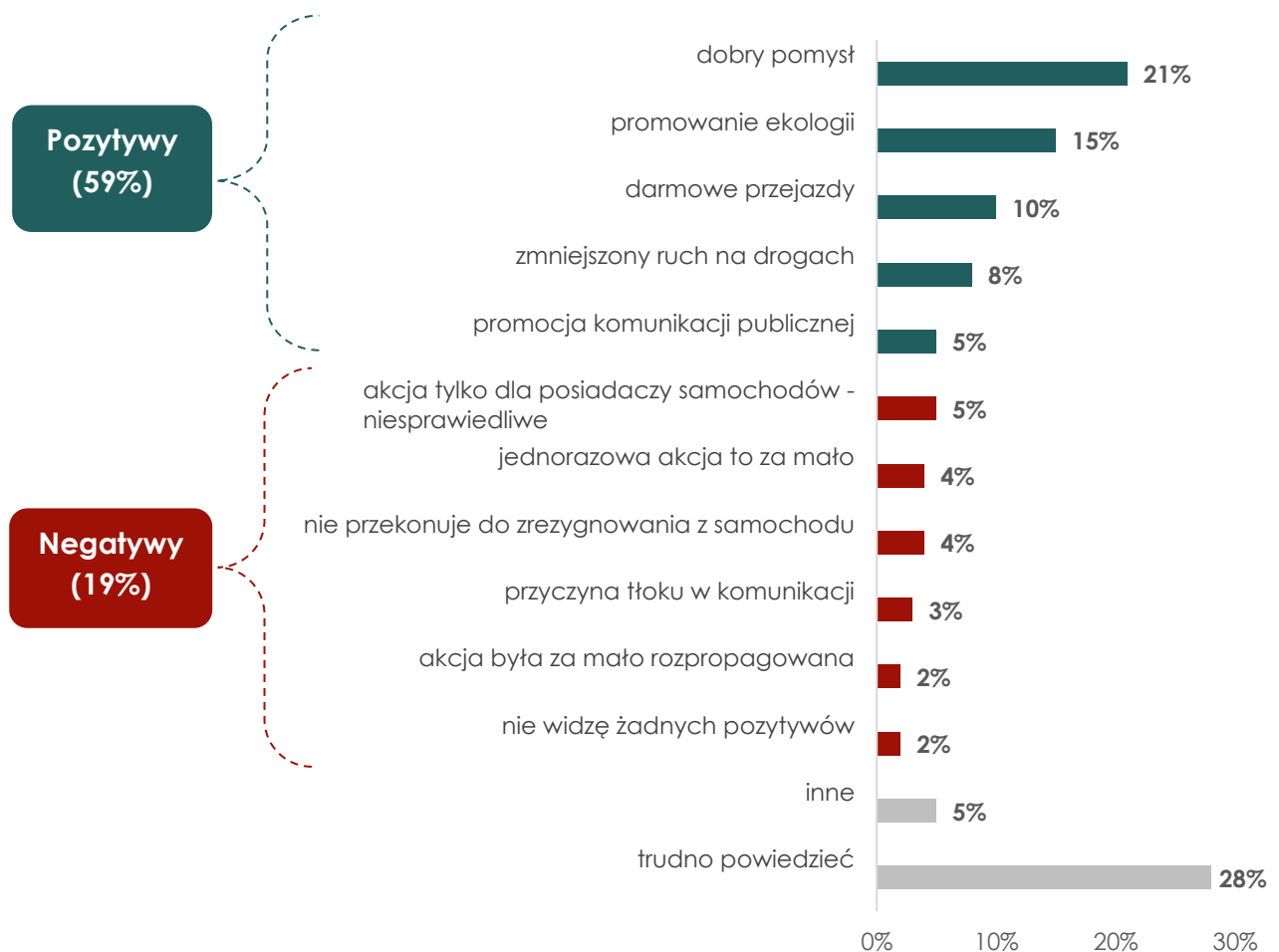
Wykres 11. W ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu 2018 na liniach organizowanych przez ZTM Poznań w dniu 21 września 2018r. można za darmo korzystać z transportu publicznego, organizowanego przez ZTM na podstawie ważnego dowodu rejestracyjnego samochodu. Jeden ważny dowód rejestracyjny auta upoważnia do darmowego przejazdu jedną osobę. Jak ocenia Pani/Pan tę inicjatywę? (FILTR - posiadanie samochodu)

² Ze względu na zmiany w kafeterii nie ma możliwości porównania wyników do poprzednich lat.

Respondenci jako powód swojej pozytywnej oceny najczęściej wskazywali na fakt, iż ta inicjatywa jest dobrym pomysłem oraz promuje ekologię. Zwrócili oni również uwagę, że zmniejsza ona ruch na drogach i promuje komunikację publiczną. Co dziesiąty badany oceniający pozytywnie inicjatywę uzasadnił swoją odpowiedź możliwością darmowego przejazdu komunikacją miejską. Respondenci, którzy negatywnie ocenili Dzień Bez Samochodu najczęściej (5%) uzasadniali to tym, że jest to akcja tylko dla posiadaczy samochodów co uważali za niesprawiedliwe. Według respondentów negatywnie oceniających taka jednorazowa akcja to zbyt mało (4%) i nie przekonuje ona ich do zrezygnowania z samochodu (4%).

Wykres 12. Uzasadnienie oceny inicjatywy Dzień Bez Samochodu

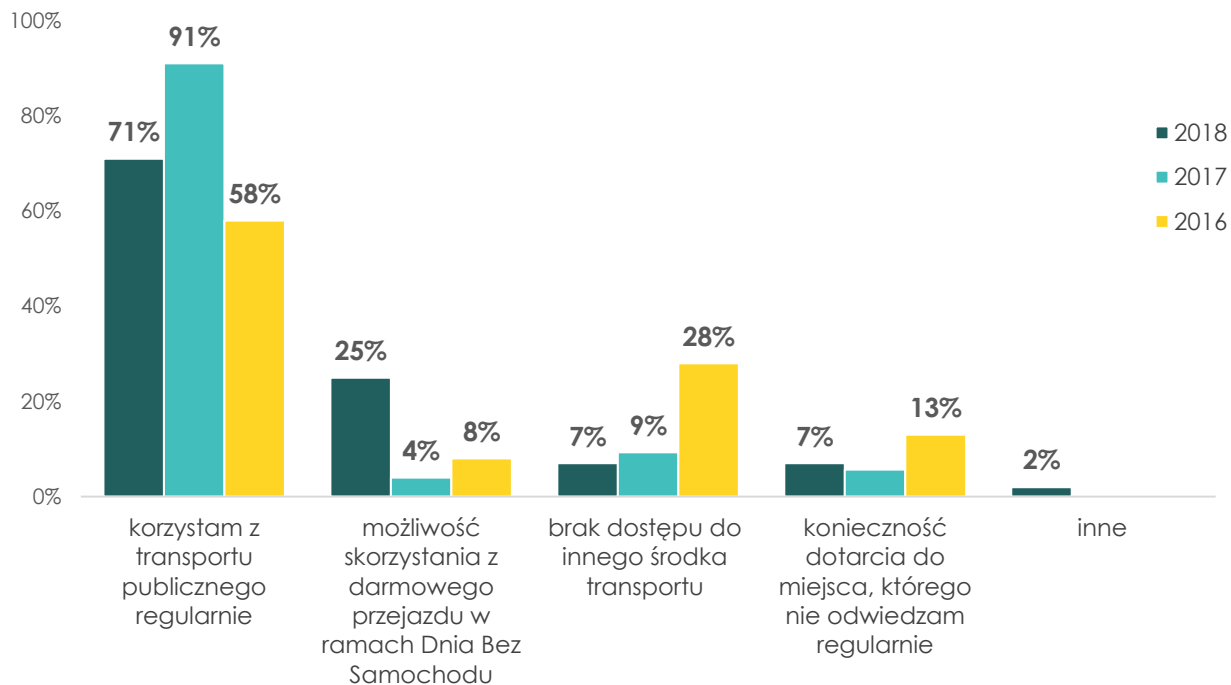
Podstawa: wszyscy respondenci, N=620

Na pytanie o powody skorzystania w dniu 21.09.2018 z transportu publicznego, zdecydowana większość osób (71%) odpowiedziała, że korzysta z niego regularnie i ten dzień nie był wyjątkiem. Co czwartą osobę skłoniła możliwość skorzystania z darmowego przejazdu w ramach Dnia Bez Samochodu. Po 7% badanych odpowiedziało, że brak dostępu do innego

środka transportu oraz konieczność dotarcia do miejsca, którego nie odwiedzają regularnie były powodami, dla których skorzystali z transportu publicznego.

Wykres 13. Co skłoniło Pana/Panią do skorzystania w dniu dzisiejszym z transportu publicznego? (pytanie wielokrotnego wyboru)

Podstawa: respondenci podróżujący tramwajem, autobusem lub rowerem miejskim, N=540

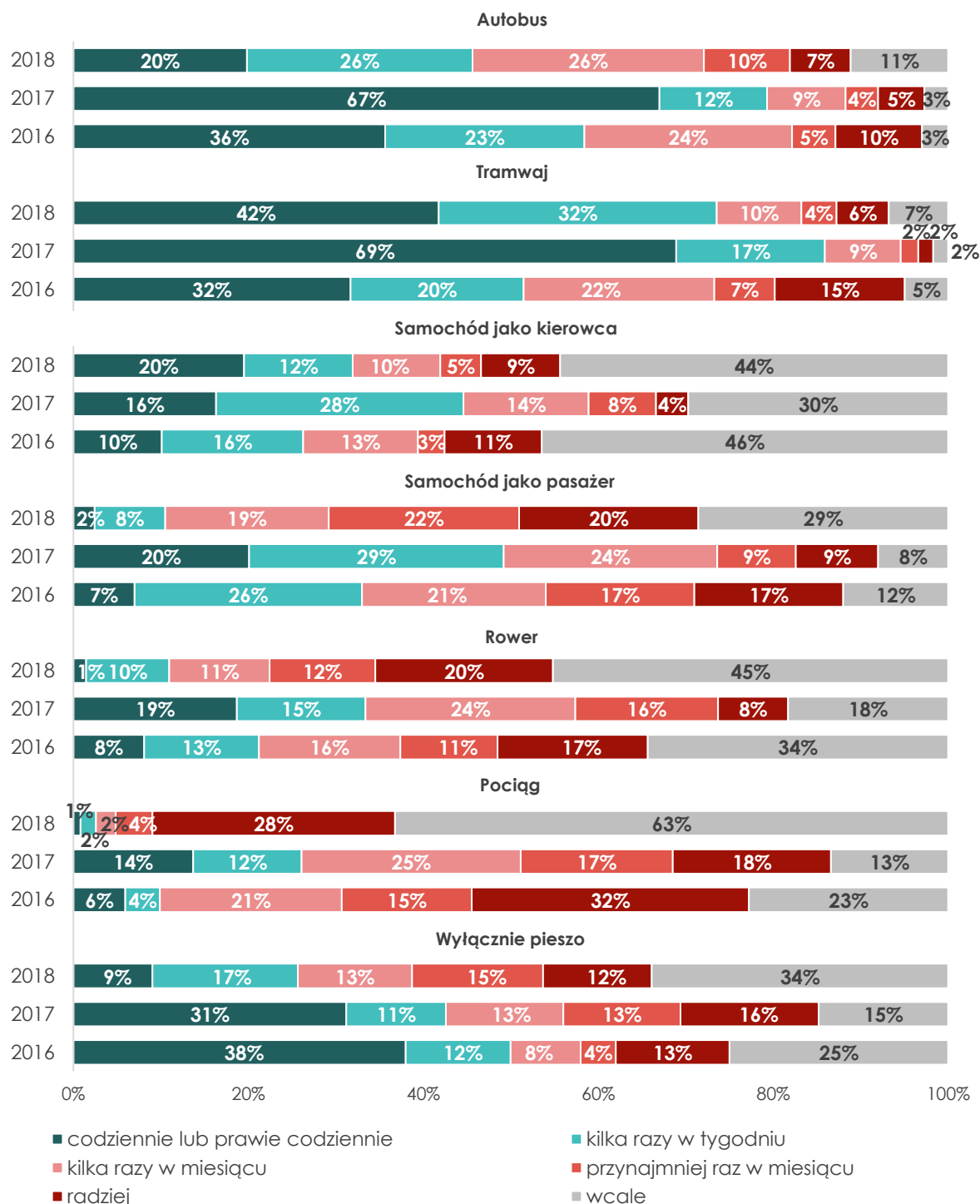
2.3. Badanie satysfakcji Klienta ZTM w Poznaniu

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie z jaką częstotliwością poruszają się po mieście i aglomeracji poznańskiej różnymi środkami transportu. Tak jak i w roku poprzednim, ankietowani odpowiadali, że najczęściej poruszają się tramwajem. Badani w 42% poruszali się nim niemal codziennie, a 32% kilka razy w tygodniu. Co piąty ankietowany porusza się codziennie lub prawie codziennie autobusem i samochodem będąc kierowcą. Zdecydowanie najrzadziej respondenci poruszali się pociągiem (63% odpowiedzi wcale). Jest to zdecydowany spadek zainteresowania tym środkiem transportu względem roku ubiegłego, kiedy 13% respondentów zaznaczyło tę odpowiedź. Widoczna jest tendencja spadkowa, jeżeli chodzi o codzienne przemieszczanie się pieszo. W porównaniu z rokiem 2016 jest to spadek o 29 p.p. Jeżeli chodzi o podróżowanie samochodem to 44% badanych wcale nie korzysta z niego jako kierowca podczas poruszania się po mieście i aglomeracji poznańskiej, a 22% wcale nie korzysta z niego jako pasażer.

Z udzielonych odpowiedzi wnioskować można, iż respondenci dużo częściej korzystają z transportu publicznego w porównaniu z samochodowym. Pozytywnym jest również fakt, iż coraz częściej rezygnują z podróżowania pieszo na rzecz środków komunikacji zbiorowej, co otwiera drogę do rozwoju transportu publicznego.

Wykres 14. Jak często porusza się Pan/Pani po mieście i aglomeracji poznańskiej następującymi środkami transportu?

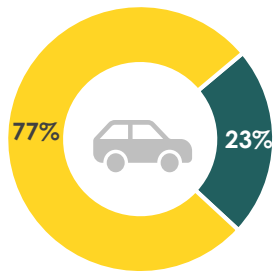

Podstawa: wszyscy respondenci, N=620

W przypadku pytania o znajomość parkingu Park & Ride „Szymanowskiego”, 77% respondentów nie słyszało wcześniej o tym udogodnieniu. Z 23% pozostałych respondentów, którzy znają to

miejsce 17% wskazało, że korzystało z tej inwestycji. Z kolei 83% badanych, mimo wiedzy o istnieniu P&R nigdy z niego nie korzystało.

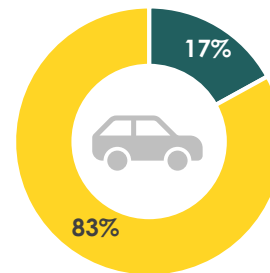
Wykres 15. Od 22 lutego 2018 roku w Poznaniu funkcjonuje pierwszy parking typu Park & Ride „Szymanowskiego”. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o tym udogodnieniu dla osób chcących przesiąść się z samochodu na transport publiczny?

■ tak ■ nie

Podstawa: wszyscy respondenci, N=620

Wykres 16. Wykres 16. Od 22 lutego 2018 roku w Poznaniu funkcjonuje pierwszy parking typu Park & Ride „Szymanowskiego”. Czy korzystała Pani/Pan z tego udogodnienia dla osób chcących przesiąść się z samochodu na transport publiczny?

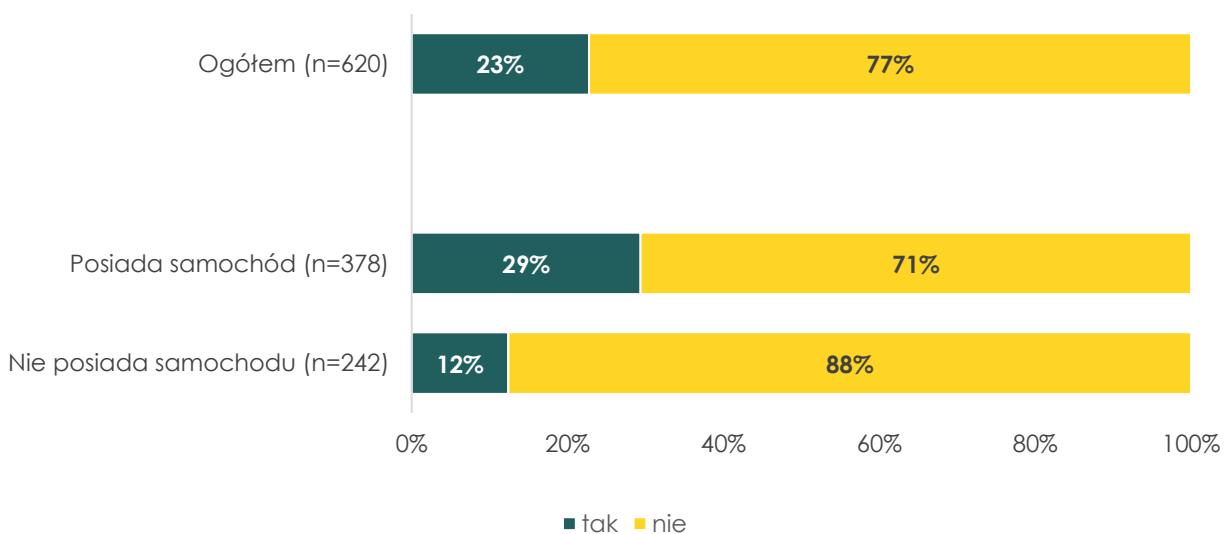

■ tak ■ nie

Podstawa: respondenci, którzy słyszeli o Park & Ride, N=141

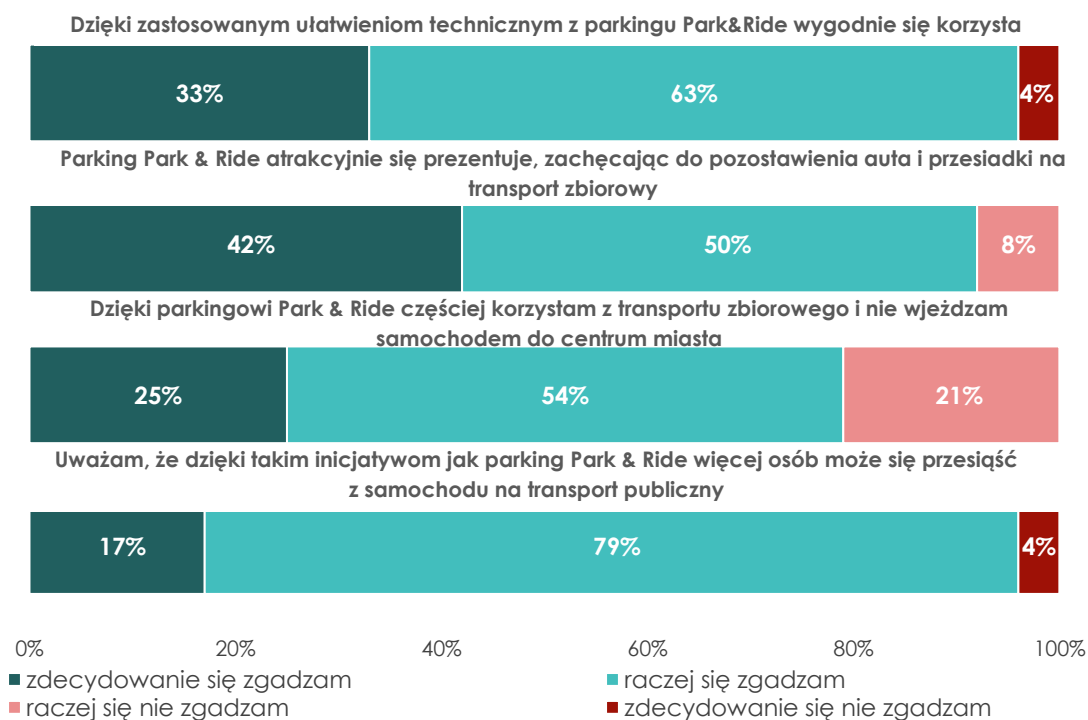
Posiadacze samochodów częściej niż osoby bez samochodu słyszały o parkingu Park & Ride. Proporcja ta wynosi 29% do 23%.

Wykres 17. Od 22 lutego 2018 roku w Poznaniu funkcjonuje pierwszy parking typu Park & Ride „Szymanowskiego”. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o tym udogodnieniu dla osób chcących przesiąść się z samochodu na transport publiczny? (ze względu na posiadanie samochodu)

Wśród respondentów, którzy skorzystali z parkingu Park & Ride, 96% było zgodnych, że dzięki zastosowanym ułatwieniom technicznym z parkingu wygodnie się korzysta. Uważają oni też, że dzięki takim inicjatywom więcej osób może się przesiąść z samochodu na transport publiczny.

Wykres 18. W jakim stopniu zgadza się Pani/Pan z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi parkingu Park & Ride?

Podstawa: respondenci, którzy korzystali z parkingu Park & Ride, N=24

5. PODSUMOWANIE

- ✓ **W badaniu wzięło udział 620 osób.** 61% z nich posiada samochód. 93% jako swoje miejsce zamieszkania wskazało Poznań;
- ✓ **67% badanych podczas Dnia Bez Samochodu** jako swój środek transportu **wybrało tramwaj**;
- ✓ 55% respondentów słyszało wcześniej o organizowanym 21.09.2018 Dniu Bez Samochodu, jest to o 24 p.p. mniej niż w roku ubiegłym;
- ✓ Respondentom w większości (67%) Dzień Bez samochodu kojarzy się z możliwością darmowego przejazdu komunikacją publiczną, jeżeli jest się kierowcą/ posiada się prawo jazdy lub posiada się samochód;
- ✓ **66% respondentów ocenia** inicjatywę **Dzień Bez Samochodu pozytywnie**;
- ✓ **Najczęstszym uzasadnieniem** pozytywnej oceny wydarzenia było stwierdzenie, że jest to **dobry pomysł** oraz **promuje ekologię**;
- ✓ Głównym motywem poruszania się w tym dniu komunikacją miejską wśród respondentów, było korzystanie z niej codziennie (71%), więc nie był to dla nich wyjątkowy dzień;
- ✓ Co piąty respondent korzystający w tym dniu z komunikacji miejskiej umotywował to możliwością darmowego przejazdu;
- ✓ **Respondenci zdecydowanie najczęściej korzystają z tramwaju jako środka komunikacji** (42% korzysta z niego codziennie);
- ✓ **Widoczny jest duży wzrost liczby respondentów** względem lat ubiegłych, **którzy wcale nie korzystają z samochodu jako środka transportu**, zarówno jako kierowcy jak i pasażerowie;
- ✓ 23% respondentów słyszało o parkingu Park & Ride „Szymanowskiego”, a 17% z nich z niego skorzystało;
- ✓ **96% respondentów, którzy korzystali z parkingu Park & Ride „Szymanowskiego” jest zgodnych, że wygodnie się z niego korzysta** oraz że jest on powodem, dla którego więcej osób może skorzystać z transportu publicznego na rzecz samochodów.

6. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Płeć respondentów	6
Wykres 2. Wiek respondentów	6
Wykres 3. Sytuacja zawodowa respondentów	7
Wykres 4. Posiadanie samochodu	7
Wykres 5. Miejsce zamieszkania	7
Wykres 6. Środek transportu, z którego korzystał respondent 21.09.2018 roku (pytanie wielokrotnego wyboru)	8
Wykres 7. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o Dniu Bez Samochodu organizowanym przez Miasto Poznań w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu?	8
Wykres 8. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o Dniu Bez Samochodu organizowanym przez Miasto Poznań w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu? (ze względu na posiadanie samochodu)	9
Wykres 9. Z czym kojarzy się Panu/i Dzień Bez Samochodu? (pytanie wielokrotnego wyboru)	9
Wykres 10. W ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu 2018 na liniach organizowanych przez ZTM Poznań w dniu 21 września 2018r. można za darmo korzystać z transportu publicznego, organizowanego przez ZTM na podstawie ważnego dowodu rejestracyjnego samochodu. Jeden ważny dowód rejestracyjny auta upoważnia do darmowego przejazdu jedną osobę. Jak ocenia Pani/Pan tę inicjatywę?	10
Wykres 11. W ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu 2018 na liniach organizowanych przez ZTM Poznań w dniu 21 września 2018r. można za darmo korzystać z transportu publicznego, organizowanego przez ZTM na podstawie ważnego dowodu rejestracyjnego samochodu. Jeden ważny dowód rejestracyjny auta upoważnia do darmowego przejazdu jedną osobę. Jak ocenia Pani/Pan tę inicjatywę? (ze względu na posiadanie samochodu)	10
Wykres 12. Uzasadnienie oceny inicjatywy Dzień Bez Samochodu	11
Wykres 13. Co skłoniło Pana/Panią do skorzystania w dniu dzisiejszym z transportu publicznego? (pytanie wielokrotnego wyboru)	12
Wykres 14. Jak często porusza się Pan/Pani po mieście i aglomeracji poznańskiej następującymi środkami transportu?	14
Wykres 15. Od 22 lutego 2018 roku w Poznaniu funkcjonuje pierwszy parking typu Park & Ride „Szymanowskiego”. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o tym udogodnieniu dla osób chcących przesiąść się z samochodu na transport publiczny?	15
Wykres 16. Wykres 16. Od 22 lutego 2018 roku w Poznaniu funkcjonuje pierwszy parking typu Park & Ride „Szymanowskiego”. Czy korzystała Pani/Pan z tego udogodnienia dla osób chcących przesiąść się z samochodu na transport publiczny?	15
Wykres 17. Od 22 lutego 2018 roku w Poznaniu funkcjonuje pierwszy parking typu Park & Ride „Szymanowskiego”. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o tym udogodnieniu dla osób chcących przesiąść się z samochodu na transport publiczny? (ze względu na posiadanie samochodu)	15

Wykres 18. W jakim stopniu zgadza się Pani/Pan z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi parkingu Park & Ride? 16